

Alue- Integraattori

PÄÄKIRJOITUS

Nyt se on alkanut	2
-------------------------	---

SUOMEN EU-PUHEENJOHTAJAKAUSI

Brysselin kuulumisia	3
EU-puheenjohtajakausi tuo uudenlaista värinää arkeen	4
Koheesiopolitiikan uudistus valmiiksi Suomen johdolla	5
Koheesiopolitiikan strategiset suuntaviivat	5
Jäsenvaltioiden rakennerahastojen tukimäärät 2007–2013	6
ENPI valmistumassa	7
Innovaatiokyky kaupunkipolitiikan puheenjohtajatavoitteena	8
Erilaiset alueet yhdistyvät kilpailukyiseksi verkostoksi	9
Hyvä hallinto esillä puheenjohtajakaudella	10

EU-OHJELMIEN VALMISTELU

Ensimmäinen Espon-tutkimusohjelma päätökseen	11
Kaupunkien kokemustenvaihto tarpeellista	12
EUKN:n ja Urbactin tuettava toisiaan	12
Uusien EAKR-ohjelmien ensimmäiset versiot valmistumassa	13
Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien valmistelu käynnistynyt ..	14

SVENSK RESUMÉ

Svensk resumé	15
---------------------	----

30.6.2006

Nyt se on alkanut

Pitkään valmisteltu ja odotettu Suomen puheenjohtajakausi on alkanut.

Alue- ja rakennepolitiikan alueella ykköstavoittemme on, että EU:n koheesipolitiikan uudistus saatetaan valmiiksi Suomen johdolla niin, että jäsenmaat voivat toimittaa ohjelmansa komission hyväksyttäväksi ajoissa ja aloittaa niiden toteutuksen mahdollisimman nopeasti vuonna 2007. Käytännössä vetovastuu on tässä suhteessa alkanut jo etuajassa. Kesäkuun viimeisen viikon neuvoston rakenne-toimien työryhmän SAWP:n kokous on jo pidetty Suomen johdolla. Vaikka asiakysymyksistä keskusteltiin vilkkaasti, Suomen varsin kunnianhimoiseksi mitoitettu aikataulu sai jäsenmaiden tuen kokouksessa. Tavoitteen toteutus on siten hyvässä vauhdissa.

EU:n kilpailukyvyyn kehittäminen on yksi neljästä Suomen pääprioriteetista puheenjohtajakaudella, ja se muodostaa alue- ja rakennepolitiikan ja hallinnon puheenjohtajuusohjelman toisen päätavoitteen. Tämän lisäksi painopistealueina ovat EU:n ulkorajayhteistyön ja hyvän hallintotavan kehittäminen.

Kilpailukyvyyn kehittämiseksi Suomi haluaa omalta osaltaan tuoda suomalaisen innovaatiojärjestelmän perusteet ja menetelmät laajempaan tietoisuuteen puheenjohtajakauden kokouksissa ja tapaamisissa. Niihin on ollut suurta kiinnostusta jo etukäteen sekä komission että jäsenmaiden piirissä. Komissaari **Danuta Hübner**, jolle hänen Suomen vierailullaan kesäkuussa esiteltiin Suomen tavoitteet sekä osaamiskeskusohjelma ja Helsingin Forum Viriumin konkreettisia kehittämishankkeita, osoitti suurta kiinnostusta näihin innovaatioiden innovaatioihin ("innovation on innovation"), jollaiseksi hän Suomen toimintatapaa kuvasi. Hän myös totesi, että Suomen suoranaisten velvollisuus on nyt levittää näitä malleja myös muualle Eurooppaan.

Hübner pohdiskeli myös sitä, mitä ovat ne tekijät, jotka saavat triple helix -mallin onnistuneesti toimimaan Suomessa. Hän päätyi ainakin yhteen

tärkeään ulottuvuuteen: sosiaalisten suhteiden läheisyyteen ja vuorovaikutuksen toimivuuteen yhteiskunnan ja hallinnon eri tasojen ja instanssien välillä. Kysymys ehkä viime kädessä onkin pienen maan voimavarat hyvin hyödyntävästä kokonaisuudesta, jota Suomessa tukevat esimerkiksi peruskoulun hyvät oppimistulokset, hajautettu korkeakoulujärjestelmä, miesten ja naisten tasavahva osallistuminen työelämään ja moniin maihin verrattuna vähäinen byrokratia. Tällaisessa ympäristössä osaamiseen ja yhteistyöhön perustuva triple helix -malli voi toimia tehokkaasti. Jos näin on, mallin kovin nopea levittäminen muualle voi muodostua vaikeaksi. Innovaatioiden aikaansaamiseksi koeteltujen hyvien käytäntöjen omaksuminen tulee olemaan esillä aluepolitiikasta vastaavien ministerien kokouksessa Brysselissä marraskuussa.

Strategisella tasolla Suomi tukee EU:n koheesipolitiikan vahvaa kytkemistä Lissabonin strategian kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä koskevien tavoitteiden toteutukseen. Suomi haluaa tuoda nykyistä voimakkaammin esille alueilla tapahtuvan kehittämistyön merkityksen Euroopan kilpailukyvyyn vahvistamiselle. Alue- ja kuntaministeri **Hannes Manninen** totesi puheessaan alueiden komitean täysistunnossa 14.6.2006: "Euroopan menestys ratkaistaan alueilla ja kunnissa. Juuri siksi siellä tehtävän työn merkitys korostuu. Kilpailukykyyn ja kasvuun liittyvät tavoitteet on kyettävä muuttamaan käytännön toimenpiteiksi. Meidän on yhdessä löydettävät ne keinot ja politiikkavälineet, joilla yritykset, tutkimus- ja tuotekehitysinstituutiot, työmarkkina- ja talouselämän osapuolet, viranomaiset sekä kaikki muut toimijat saadaan jakamaan nämä tavoitteet ja antamaan oma panoksensa niiden eteen."

Siinä on meille tehtävää lähimmän puolen vuoden ajaksi ja sen jälkeenkin.

Silja Hiironiemi

Brysselin kuulumisia:

Pienin askelin varovasti eteenpäin

Itävallan kauden viimeinen huippukokous päättyi kesäkuun puolivälissä hyvässä hengessä. Kokouksen kahden pääaiheen, perustuslakiuudistuksen ja laajentumisen, osalta ei saavutettu merkittävää edistystä, mutta ei menty ihan takapakkiakaan. Kun joissakin asioissa samalla päästiin tuntuvasti eteenpäin, antia voi kokonaisuutena pitää jonkin sortin menestyksenä.

Perustuslakisopimuksen vuoden mittaista tuumaustaukoa päätettiin jatkaa kahdella ja puolella vuodella. Tulevan tauon aikana näkemyksiä sovitellaan ja uusia mahdollisuuksia etsitään Saksan ja Ranskan johdolla aktiivisemmin kuin tähän asti – mikä kertoo jonkinlaisesta toiveikkuudesta.

Päättäneen tuumaustauon aikana kävi selväksi, että EU pystyy, ainakin toistaiseksi, toimimaan aivan hyvin ilman uutta perustuslakiakin, mitä osoittavat rahoituskehys, palvelu- ja kemikaalidirektiivi sekä laajentumisen jatko. Seuraavan tauon aikana selviää, kuinka paljon konventin alkuperäisestä esityksestä lopulta koskaan astuu voimaan. Nykyisessä muodossaan perustuslakisopimus on kuollut, vaikkei kuopattu. Tästä todistaa jo yksin se, että monet maat ilmoittivat, ettei pohdinnan lopputulosta koskaan tulla luonnehtimaan sanalla perustuslaki. Pääministeri **Matti Vanhanen** puhui omassa tiedotustilaisuudessaan hänkin enää vain EU:n sääntöuudistuksesta.

Huippukokouksen loppupäätelmissä on 15 kohtaa, joissa Suomelle nimeltä mainiten annetaan tehtäviä. Ne vaihtelevat Haagin sopimuksen välitarkastelusta ja Venäjän suhteiden edistä-

misestä suhteellisuus- ja läheisyysperiaatteiden kehittämiseen. Suomi voi nyt asettaa painopisteet ja kiteyttää itselleen toimivan puheenjohtajuusohjelman.

Kohti Suomen puheenjohtajuutta

Suomi otti varaslähdön puheenjohtajuuteen jo kesäkuussa, kun ministeri **Hannes Manninen** esiteli Suomen ohjelman keskeiset painopisteet 14.6. alueiden komitean täysistunnossa Brysselissä.

Manninen korosti, että Euroopan kilpailukyvyyn ja Lissabonin strategian kohtalo ratkaistaan alueilla ja kunnissa.

Ministeri nosti esiin myös EU:n ja Venäjän yhteistyön sekä pohjoisen ulottuvuuden. Suomi tavoittelee yhteisesti hyväksytyä pohjoisen ulottuvuuden politiikka, johon kaikki osapuolet ovat poliittisesti sitoutuneita. Keskeistä on myös, että naapuruus- ja kumppanuusinstrumentin uudistus toteutetaan sujuvasti. Suomi haluaa turvata ulkorajat ylittävän yhteistyön jatkuvuuden.

Puheenvuoro sai myönteisen vastaanoton. Komitean puheenjohtaja **Michel Delebarre** kiitti ministeri Mannista vahvasta alue- ja paikallistason näkökulmasta, joka pohjautuu hänen laajaan käytännön kokemukseensa ja asiantuntemukseensa.

Kaksi päivää ministerin vierailun jälkeen Brysselissä kävi myös kansliapäällikkö **Ritva Viljanen**, joka tapasi sekä komission ja neuvoston sihteeritön että alueiden komitean edustajia. Juhannuksen jälkeen komissaari **Danuta Hübner** saapui Suomeen ja

Komission Suomen edustuston päällikkö Paavo Mäkinen (vas.), komissaari Danuta Hübner, maakuntajohtaja Olav Jern ja kansliapäällikkö Ritva Viljanen nauttivat Suomen suvesta.

tapasi keskeiset päättäjämme. Esillä olivat mm. epävirallisen aluepolitiikkaministerikokouksen järjestelyt. Komissaari vieraili myös Tampereella ja tutustui Länsi-Suomen kehittämistyön tuloksiin.

Alueiden kehittämisen kannalta Suomen puheenjohtajakauden tärkein tavoite on yhteisön koheesio politiikan uudistuksen loppuun saattaminen. Koheesio politiikan asetusten käsittely on edennyt Itävallan puheenjohtamalla niin, että toiveissa on niiden juhlallinen allekirjoittaminen heti Suomen ensimmäisellä puheenjohtajaviikolla Strasbourgissa. Yhteisön strategisten suuntaviivojen käsittely voidaan aloittaa neuvostossa välittömästi tämän jälkeen. Päätapahtuma on syksyn epävirallinen ministerikokous. Pääjohtaja **Meadowsin** mukaan tuossa kokouksessa pitäisi saada läpi viesti, että Euroopan alueet tarvitsevat innovatiivisia toimia tässä ja nyt – eivät huomenna. Menestystä ei tule vanhoja rakenteita tukemalla.

Kielo Karioja

EU-puheenjohtajakausi tuo uudenlaista värinää arkeen

Kuten kaikkialla valtionhallinnossa, myös sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosastolla on valmistauduttu EU-puheenjohtajakauteen pitkään ja huolella. Suomen toimiminen Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana seuraavan kuuden kuukauden ajan tarkoittaa usealle runsaasti työtä ja vastuuta asioiden valmistelussa ja eteenpäin viemisessä.

Alueiden ja hallinnon kehittämisosastolla joukko virkamiehiä pääsee kantamaan oman kortensa kekoon Suomen puheenjohtajakauden mallikkaassa toteuttamisessa. Tiivistä yhteistyötä tehdään valtioneuvoston EU-sihteeristön lisäksi myös erityisesti Suomen pysyvässä EU-edustustossa työskentelevien aluepolitiikasta vastaavien erityisasiantuntijoiden, **Kielo Karioja-Mäkelän** ja **Tiina Heiskasen**, kanssa. Puhelut ja sähköpostiviestit kiitävät hurjaa vahtia Helsingin ja Brysselin välillä, kun yhteinen valmistelutyö on kii-vaimmillaan.

Kahden työryhmän puheenjohtajuus

Osastolle on perustettu erillinen pu-

heenjohtajuusjohtoryhmä ja -sihteeristö, joiden tehtävänä on huolehtia puheenjohtajakauden valmistelujen toteuttamisesta suunnitelmallisesti ja huolellisesti. Puheenjohtajuusjohtoryhmässä puhetta johtaa osastopäällikkö **Silja Hiironniemi**. Kokousten esityslistoja tarkastellessa huomaa, että puheenjohtajakauteen valmistauduttessa on mietittävä monenmoisia asioita; kuinka hoidetaan puheenjohtajakauden viestintä, kansainvälisten vierailujen koordinointi sekä kokousvalmistelut niin sisältöjen kuin käytännönkin osalta.

Bryssel sekä neuvoston mahtiponitiset rakennukset tulevat hyvinkin tuetuiksi joillekin virkamiehille seuraavan puolen vuoden aikana. Osaston vastuulla on toimia puheenjohtajana kahdessa neuvoston alaisessa työryhmässä. Rakennetoimien työryhmän työtä luot-saa seuraavan kuuden kuukauden ajan puheenjohtajan roolissa aluekehitysjohtaja **Antti Valle**, ja syrjäisimpien alueiden työryhmässä puhetta johtaa ylijohtaja **Paavo Pirttimäki**. Aluekehitysjohtaja **Veijo Kavonius** puolestaan jatkaa jo vuoden alussa alkanutta puheenjohtajan tehtäväänsä Urbact-ohjelmassa.

Puheenjohtajamaa laatii kokousten esityslistat ja johtopäätökset pyrki-en saavuttamaan yhteisymmärryksen jäsenvaltioiden välillä. Samalla Suomella on tietysti omat kantansa asiakysymyksiin.

Näkyvyyttä Suomelle

Puheenjohtajannuijan lisäksi EU-puheenjohtajakausi tarjoaa Suomelle mahdollisuuden saada näkyvyyttä ja kuuluvuutta aivan uudessa mittakavassa. Suomi vastaanottaa puheenjohtajakautensa aikana sankan joukon ulkomaisia kokousvieraita, joista monet vierailevat Suomessa ensimmäistä kertaa. Alueiden ja hallinnon kehittämisosaston koordinoimat puheenjohtajakauden tapahtumat johdattavat vieraita Helsingin lisäksi mm. Kuopioon, Turkuun, Lappeenrantaan ja Espooseen. Muistoksi vierailustaan kokousvieras voi saada kokemustensa lisäksi esimerkiksi puheenjohtajalogolla varustetun sateenvarjon tai heijastimen; mikäpä onkaan sen käyttökelpoisempaa, kun syksy laskee viittansa puheenjohtajavaltion harteille.

Hanna-Mari Kuhmonen

ALUEKEHITTÄMISEN EPÄVIRALLINEN MINISTERIKOKOUS 21.11.2006

Suomi järjestää aluekehittämisen epävirallisen ministerikokouksen Brysselissä marraskuun 21. päivänä. Kokouksessa käsitellään EU:n koheesiopolitiikan osuutta Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamisessa ja eri jäsenmaiden hyviksi osoittautuneita toimintatapoja alueellisessa innovaatiopolitiikassa. Lisäksi paneudutaan siihen, millä tavalla voidaan luoda edellytyksiä poliittiselle keskustelulle alueellisen kehittämisen osuudesta Lissabonin strategian toteutuksessa. Jälkimmäiseen kysymykseen liittyy mm. vaatimus yhteismitallisen seurantatiedon saamisesta jäsenmailta sekä tulevan kauden rakennerahasto-ohjelmille asetettu velvoite osoittaa tietty osuus resursseista Lissabonin strategiaa toteuttaviin toimenpiteisiin.

Koheesiopolitiikan uudistus valmiiksi Suomen johdolla

Alue- ja rakennepolitiikan saralla Suomen puheenjohtajakautta leimaa EU:n rakennerahastojen ohjelmakauden vaihtuminen. Suomen tärkein tehtävä on saada rakennerahastojen toimintaa ohjaavien säädösten uudistus valmiiksi ilman viivytyksiä, jotta jäsenmaat voivat toimittaa ohjelmansa komission hyväksyttäväksi ja aloittaa niiden toteutuksen vuonna 2007.

Asetuspaketti hyväksytään

Neuvottelut EU:n koheesiopolitiikan viidestä asetuksesta* on Itävallan johdolla saatu käytännössä päätökseen. Asetuspaketin lopullinen hyväksyntä tapahtuu kuitenkin Suomen puheenjohtajakauden alussa ja säädökset saata- neen voimaan heinäkuun lopussa.

Yhteisön strategiset suuntaviivat käsittelyssä

Koheesiopolitiikan asetusten hyväksyminen ei kuitenkaan vielä anna riittävää säädösperustaa rakennerahasto-ohjelmien toteutukselle. Tulevan kauden ohjelmilta edellytetään aiempaa strategisempaa otetta, erityisesti Lissabonin strategian kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä koskeviin tavoitteisiin liittyen. Koheesiopoliittisten asetusten antama ohjausta ohjelmien sisällöllisistä painotuksista täsmennetään yhteisön koheesiopolitiikan strategisilla suuntaviivoilla (CSG). Strategisten suuntaviivojen käsittely tapahtuu Suomen puheenjohtajuudella, komission tekemän esityksen pohjalta.

Komission ensimmäinen luonnos strategiseksi suuntaviivoiksi annettiin jo vuosi sitten. Suomi painottaa CSG:n käsittelyssä nopeaa aikataulua, sillä kansallisten ohjelmien valmistelu on jo pitkällä, eikä strategisia suuntaviivoja ole enää tässä vaiheessa syytä muuttaa radikaalisti. Suomen tavoitteena on saavuttaa neuvostossa yhteisymmärrys CSG:stä heti puheenjohtajakauden alussa, jolloin se voidaan saada voimaan lokakuussa. Koheesiopolitiikan säädösperustan valmistuminen ilman viivytyksiä on kaikkien yhteinen intressi, sillä kaudella 2007–2013 kolmasosa EU:n budjetista, noin 308 miljardia euroa, käytetään näihin ohjelmiin.

Antti Valle, neuvoston rakennetoimien työryhmän puheenjohtaja Suomen pj-kaudella

* Asetukset koskien 1) Euroopan aluekehitysrahastoa, 2) Euroopan sosiaalirahastoa, 3) koheesiorahastoa, 4) em. rahastojen yleisiä toimintaperiaatteita sekä 5) Euroopan alueellisen yhteistyön yhtymää. Yleisasetus ja koheesiorahastoasetus kuuluvat hyväksyntämenettelyyn piiriin, kolmeen muuhun sovelletaan yhteispäätös- menettelyä.

Koheesiopolitiikan strategiset suuntaviivat

Yhteisön koheesiopolitiikan strategisten suuntaviivojen (CSG) tavoitteena on lisätä koheesiopolitiikan strategisuu- tta ja edesauttaa rakennerahastotoimenpiteiden vaikuttavuutta tulevalla ohjelmakaudella. Jäsenvaltioille ja alueille määritellään paikallisten erityispiirteiden huomioimisen mahdollistavat selkeät painopisteet koheesiopolitiikan toteuttamisessa. Suuntaviivojen hyväksymisen jälkeen jäsenmaissa laaditaan alue- ja rakennepolitiikkaa koskevat kansalliset strategiset suuntaviivat, joiden pohjalta toimenpideohjelmat laaditaan.

Rakennerahastovaroja tulisi tulevalla kaudella kohdentaa ensisijaisesti seuraaviin kolmeen painopisteeseen:

1. Tehdään jäsenvaltioista, alueista ja kaupungeista entistä vetovoimaisempia parantamalla saavutettavuutta, varmistamalla palvelujen riittävä laatu ja määrä sekä suojelemalla niiden ympäristöä.
2. Edistetään innovointia, yrittäjyyttä ja tietoon perustuvan talouden kasvua tutkimus- ja innovointivalmiuksien, kuten uusien tieto- ja viestintätekniikoiden avulla.
3. Luodaan uusia ja parempia työpaikkoja houkuttelemalla yhä useampia ihmisiä työelämään tai yrittäjyyteen, parantamalla työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä sekä lisäämällä inhimillisen pääoman tehtäviä investointeja.

Jäsenvaltioiden rakennerahastojen tukimäärät 2007–2013

Komissio julkaisi 12. kesäkuuta neljännen koheesiopolitiikan edistymisraportin *The Growth and Jobs Strategy and the Reform of European cohesion policy, Fourth progress report on cohesion*. Raportti koostuu kahdesta osasta: taloudellisten ja sosiaalisten erojen analyysistä laajentuneessa unionissa ja koheesiopolitiikan viimeaikaisesta kehityksestä. Raportissa julkaistiin myös jäsenvaltiokohtaiset rakennerahastojen tukimäärät 2007–2013, joihin tässä artikkelissa keskitytään.

Koheesiopolitiikan rahoitus tulevalle ohjelmakaudella on 308,041 miljardia euroa, joka vastaa 0,37 prosenttia Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta.

Uusiin jäsenvaltioihin kohdistuu 51,3 prosenttia koheesiopolitiikan rahoituksesta. Tuki on keskimäärin noin 3,5 prosenttia niiden bruttokansantuotteesta. Suurin EU:n rakennerahastotavarojen saaja on Puola. Sen rahoitus tulevan seitsemän vuoden aikana on noin 60 miljardia euroa, mikä on lähes viidennes koko koheesiopolitiikan rahoituksesta. Toiseksi suurin tukien saaja on Espanja, noin 30 miljardilla eurolla. Espanja on toisaalta myös suhteellisesti suurin häviöjä vanhoista jäsenvaltioista, kun tulevaa tukea verrataan kuluvaan kauden rahoitukseen.

Suomen rakennerahastorahoitus tulevalle kaudella on noin 1 530 miljoonaa euroa. Suomen suhteellinen osuus kasvaa, kun verrataan EU-rahoituksen suhteellista muutosta kuluvaan kauteen vanhojen jäsenvaltioiden kesken. Suhteellisesti suurimmat voittajat

vanhoista jäsenvaltioista ovat Italia ja Portugali.

Lähentymis- eli konvergenssitavoite

Tavoitteeseen kuuluvat pääasiassa uudet jäsenvaltiot sekä ne alueet vanhoista jäsenvaltioista, joiden bruttokansantuote asukasta kohden on vähemmän kuin 75 prosenttia EU:n keskiarvosta. Koheesiorahaston osuus konvergenssitavoitteen rahoituksesta on 61,558 miljardia euroa ja tilastovaikutusalueiden (phasing out) osuus 12,521 miljardia euroa. Tilastovaikutusalueilla bruttokansantuote asukasta kohden on alle 75 prosenttia vanhojen jäsenvaltioiden keskiarvoon verrattuna.

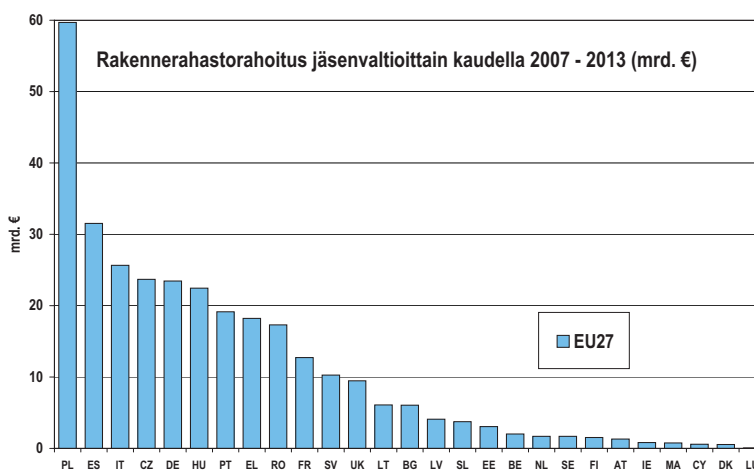
Lähentymistavoite kattaa 100 unionin suuruutta (NUTS II), joista 16 on tilastovaikutusalueita. Näillä alueilla asuu 35 prosenttia unionin väestöstä. Alueiden osuus EU:n bruttokansantuotteesta on vain 12,5 prosenttia ja niille on matalan bruttokansantuotteen lisäksi tyypillistä korkea työttömyys. Myönteistä kuitenkin on, että

juuri näiden alueiden keskimääräinen kasvu on nopeampaa kuin unionissa keskimäärin. Toisaalta tavoitteen sisällä on suuria eroja alueiden välillä.

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys –tavoite

Tavoitteen rahoitus on 38,742 miljardia euroa ja siihen kuuluvien kasvuvaikutusalueiden (phasing in) 10,385 miljardia euroa. Kasvuvaikutusalueita, kuten Itä-Suomi, ovat alueet, jotka kuluvalle kaudella ovat täysin tukikelpoisia tavoite 1 -ohjelma-alueita, mutta eivät enää täytä lähentymistavoitteen kriteereitä, vaikka laajentumisen tilastovaikutus otettaisiin huomioon. Tavoite kattaa 155 suuruutta, joissa asuu 61 prosenttia unionin väestöstä. Neljä prosenttia unionin väestöstä asuu kolmella eri kasvuvaikutusalueella.

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys-tavoitteen alueella bruttokansantuote on varsin korkea, mutta alueiden välillä on suuria kehittyneisyseroja. Lissabonin strategian tavoitteiden mukaisen 70 prosentin työllisyysasteen on

ENPI valmistumassa

Euroopan unionin ja sen naapurimaiden välisen yhteistyön tulevaa rahoitusta sääntelevän Eurooppalaisen naapuruus- ja kumppanuusinstrumentin (ENPI) lähes kaksi vuotta kestänyt valmistelu on johtamassa asetuksen muodolliseen hyväksymiseen ja voimaantuloon Suomen puheenjohtajuuskauden alkaessa.

ENPI-asetuksen sisällöstä on päästy asiallisesti yksimielisyyteen EU:n lakiasäätävien elinten välillä ja asetus on tarkoitus hyväksyä parlamentissa heinäkuun alkupuolella osana ulkosuhde-rahituspakettia. Hyväksyminen neuvostossa, julkaiseminen virallisessa lehdessä ja voimaantulo voisivat taten tapahtua syyskuussa.

EU:n neuvosto ei sisällöllisesti enää käsittele ENPI-asetusta Suomen puheenjohtajakaudella. Suomi pitää unionin ulkorajayhteistyön kehittämistä kuitenkin eräänä kautensa painopisteistä ja tulee pitämään asiaa esillä eri yhteyksissä. Asetus on myös tärkeä elementti uudistettaessa EU:n ja Venäjän välisiä suhteita säätelevää sopimuskonaisuutta. Nykyinen EU:n ja Venäjän välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus päättyy vuoden 2006 lopussa ja

keskustelut uudesta sopimuksesta ovat alkamassa.

Rajat ylittävä yhteistyö

Suomen alueiden kannalta ENPI-asetuksessa merkittävintä onkin sen rajat ylittävää yhteistyötä (CBC) koskeva osio, joka korvaa nykyiset Interreg- ja Tacis-rahoitteiset naapuruusohjelmat. Osion rahoitus tulee osittain Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja osittain unionin ulkosuhdevaroista. ENPI:in on kaudelle 2007–2013 yhteensä budjetoitu noin 11,5 miljardia euroa. Valtaosa tästä suunnataan maaohjelmiin; rajat ylittävään yhteistyöhön on tulossa yhteensä noin miljardi euroa. Suomen ja Venäjän välisiin ohjelmiin summasta on tulossa arvioilta hieman alle kymmenen prosenttia.

Merkittävä muutos nykyisiin naapuruusohjelmiin verrattuna on se, että ohjelmille tulevaa rahoitusta ei enää ole korvamerkitty käytettäväksi unionin sisä- tai ulkopuolella. Ohjelma ja sen valintakomitea saavat vapaasti päättää rahoituksen jakautumisesta jäsenmaista ja kumppanuusmaista olevien hakijoiden kesken. Ensisijaisesti rahoitetaan yhteishankkeita, joihin osallistuu part-

nereita rajan molemmilta puolilta.

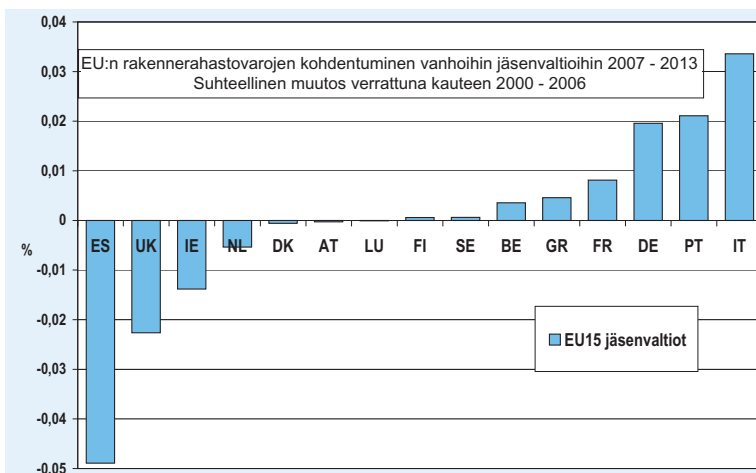
Kolme Suomen ja Venäjän yhteistyöohjelmaa

Tulevan ohjelmakauden valmistelu on käynnistetty Suomen ja Venäjän välillä toteutettavien ohjelmien osalta. Tarkoitus on jatkaa nykyisten naapuruusohjelmien aluejaolla. Ohjelmia tulee siis kolme: Kolarctic (mukana myös Ruotsi ja Norja), Karelia ja Kaakkois-Suomi-Venäjä. Naapuruusohjelmien nykyiset hallintoviranomaiset jatkavat tehtävänsään myös tulevalla ohjelmakaudella.

Ohjelmien kannalta merkittäviä asiakirjoja valmistellaan komissiossa parhaillaan. Ensimmäiset luonnokset täytäntöönpanoasetuksesta on jo saatu ja heinäkuussa odotetaan ensimmäistä epävirallista versiota strategia-asiakirjasta, jossa mm. määritellään eri ohjelma-alueille tuleva yhteisörahoitus. Nämä asiakirjat voidaan virallisesti esitellä ja hyväksyä vasta kun itse ENPI-asetus on tullut voimaan.

Tavoitteena on luovuttaa ohjelmat komission hyväksyttäväksi vuoden 2006 loppuun mennessä, mikäli siihen on edellytyksiä. Ohjelmien täytäntöönpano voisi alkaa vuoden 2007 aikana.

Pekka Järviö

saavuttanut 49 aluetta.

Euroopan alueellinen yhteistyö-tavoitteen rahoitus tulevalla kaudella on 7,750 miljardia euroa pitäen sisällään rajat ylittävän, valtioiden välisen ja alueiden välisen yhteistyön.

Anu Nousiainen

Raportti tilastoaineistoiheen osoitteessa:
http://ec.europa.eu/regional_policy

Innovaatiokyky kaupunkipolitiikan puheenjohtajavoitteenä

Suomi haluaa nostaa Rotterdamin hengen mukaisesti kaupunkien roolin osana tietotaloutta aiempaa voimakkaammin esille. Sen mukaan kaupunkien kehityksessä niin taloudellinen kilpailukyky, sosiaalinen koheesio kuin kaupunkiympäristöt ovat keskenään yhtä merkittäviä piilareita.

Suomelle ominaisena lähestymistapana halutaan voimistaa monikeskuksisuuden ideaa, jossa erikokoiset kaupunkiseudut nähdään tasapainoisen alueellisen kehityksen turvaajina. Samalla kaupungit vaikuttavat myös Euroopan globaalin kilpailukyvyn tasoon ja jo fraasiksikin muodostuneen Lissabonin tavoitteiden todelliseen saavuttamiseen.

Suomalaiset valmistautuvat EU-puheenjohtajakautteen myös kaupunkipolitiikassa. Keskeisenä teemana on kilpailukykyiset kaupunkiseudut ja innovaatiokyvyn vahvistaminen. Suomen painopisteet pohjautuvat aikaisempien puheenjohtajamaiden nostamiin teemoihin ja erityisesti Alankomaiden kaudella hyväksytyihin ns. Rotterdamin johtopäätöksiin.

Kolme kaupunkien kilpailukyvyn ulottuvuutta

Suomen kaudella erityisinä kaupunkien kilpailukyvyn näkökulmina nostetaan esiin kolme ulottuvuutta. Ehkä tärkein näistä on korostaa kaupunkien kykyä innovaatioiden synnyttämiseen, mikä perustuu tiiviiseen alueellisten toimijoiden kuten yliopistojen, yritysten ja julkisten kehittäjien vuorovaikutukseen. Eurooppalaisittain tärkeä ulottuvuus on kaupunkien hyvinvointi ja elämänlaatu, johon kuuluvat esim. laadukas asuminen, viihtyisä ja vetovoimainen kaupunkiympäristö sekä sujuvat palvelut. Lisäksi tärkeää on hyvän verkostojen hallinnan ja kumppanuuksien edistäminen kaupunkipolitiikassa.

Yhteistyöaloitteita edistetään

Edelliset puheenjohtajamaat ovat tuoneet kaupunkipolitiikan yhteistyöhön myös konkreettisia yhteistyöaloitteita, joiden edistämiseen Suomi osallistuu. Näitä ovat Hollannin vuonna 2004 alulle panema Euroopan kaupunkien kokemustenvaihtoverkosto (EUKN) ja Ison-Britannian vuonna 2005 nostamat kaupunkikehittäjien osaamissymposiumi, joka järjestetään marraskuussa Leedsissä sekä yhteistyö Euroopan keskuspankin lainojen saamiseksi tehokkaammin käyttöön EU-maiden kaupunkipolitiikassa.

Olli Voutilainen

KAUPUNKIPOLITIIKAN VIRKAMIESKOKOUS 24.–25.10.2006

Kaupunkipolitiikan eurooppalaista yhteistyötä kokoonnutaan viemään eteenpäin Lappeenrantaan 24.–25. lokakuuta. Pääteemana on edistää kaupunkiseutujen kilpailukyvyn ja innovaatiokyvyn vahvistamiseen sekä hyvinvointiin ja innovaatioympäristöihin liittyvää yhteistyötä. Sisäasiainministeriön yhdessä Lappeenrannan kaupungin kanssa järjestämä virkamieskokous kytetään samaan aikaan pidettävään kansalliseen kaupunkifoorumiin.

Erilaiset alueet yhdistyvät kilpailukykyiseksi verkostoksi

Suomessa ja Euroopassa tarvitaan kilpailukykyisiä alueita, jotka pystyvät vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Alueiden kehityksen tukena ovat kansalliset vahvuudet, joita ovat korkean tason osaaminen, luova ja turvallinen toimintaympäristö sekä toimivat ja kattavat palvelut. Kansallisia yleisiä haasteita ovat väestön ikääntymisen, alueiden harvasta asutuksesta ja maantieteellisistä seikoista johtuva heikohko saavutettavuus sekä luonnonolot.

Talouden globalisaatio ja kansainvälinen muuttoliike ovat samanaikaisesti sekä mahdollisuus että haaste. Alueiden kehitykseen vaikuttavat yhä enemmän alueen ulkopuoliset tekijät. Alueiden ja talouden kehitystä leimaa siirtyminen 1960–1980-lukujen teollisesta ja julkisen sektorin investointivoitosta kasvusta uuteen osaamisperusteiseen ja innovaatiovoitoseen kehitykseen.

Samalla alueellisen kehittämisen toimintamalli on vaihtunut vahvasti keskusjohtoisesta suunnittelusta alhaalta-ylös rakentuvaksi strategiseksi, ohjelmaperusteiseksi ja verkostomaiseksi kehittämiseksi. Kansallisella kehittämisellä vahvistetaan alueilla eri toimijoiden, eli julkisen hallinnon, koulutuslaitosten, yritysten ja kansalaisjärjestöjen kumppanuuteen perustuvaa sosiaalista pääomaa. Aluelähtöinen alhaalta-ylös kehittäminen on ehto aidosti toteutuvalla poikkihallinnollisuudelle.

Osaamisperustaa kehitettävä

Samanaikaisesti kilpailu alueiden, kau-

punktien ja kaupunkiverkkojen välillä kiristyy. Eurooppalaisessa kaupunkijärjestelmässä suomalaiset kaupunkiseudut ovat varsin pieniä ja perifeerisiä. Erikoistuneet alueet, joilla on hyvä toiminnallinen rakenne ja hyvät verkostoyhteydet menestyvät tulevien vuosikymmenien aikana. Osaamisvetoinen talous perustuu kaupunkiseutuihin, joihin osajat ja osaamisperusteiset yritykset keskittyvät.

Uuteen talouteen liittyvä teknistä taloudellinen murros pakottaa paitsi teknologian, myös organisaatiot, instituutiot ja yhteiskunnan perinteiset rakenteet muuttumaan. Kaupunkitalouden näkökulmasta kaupunkien verkostoitumisessa on kyse pitkälti seudulla sijaitsevien yritysten ja osaamisinstituutioiden kansainvälistymisen tukemisesta ja kilpailukykyyn vahvistamisesta. Osaaminen ei ole vain huipputeknologiaa, vaan oleellista on myös sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen.

Monikeskuksinen kaupunkiverkko

Keskeisenä periaatteena alueellisessa kehittämisessä on monikeskuksisen kaupunkiverkon kehittäminen. Kansallisessa aluerakenteessa pyritään siihen, että jokaisessa maakunnassa on vähintään yksi elinvoimainen kaupunkiseutu. Monikeskuksisuuden tukemisella pyritään toisaalta ottamaan hyöty irti alueellisesta keskittymisestä, mutta välttämään ruuhkautumisesta aiheutuvat ongelmat. Tavoiteltua trendiä voidaan kuvata hajakeskittymiseksi. Laajemmin ymmärrettynä monikeskuksisuuden avulla pyritään saavuttamaan optimaalinen taloudellisen kasvun, kes-

tävän kehityksen sekä alueellisen ja sosiaalisen eheyden suhde. Alueellisella tasolla monikeskuksisuus on pääasiallisesti kilpailukykyyn vahvistamista parantamalla linkejä kaupunkiseudun sisällä ja yhdyskuntarakenteen hajautumisen hallitsemista.

Suomessa on maantieteellisesti varsin kattava vahvojen ja monipuolisten kaupunkiseutujen verkosto. Valtioneuvoston aluepoliittisessa tavoitepäättöksessä on määritelty selkeästi aluerakenteen tavoitteellinen tila: Suomessa on monikeskuksinen, monialaisesti kansainvälisesti kilpailukykyisestä pääkaupunkiseudusta, erikokoisten kaupunkiseutujen muodostamasta aluekeskusten verkostosta ja elinvoimaisesta maaseudusta koostuva aluerakenne.

Kunta- ja palvelurakenteen muuttuessa tarvitaan uudenlaisia tapoja ja välineitä valmistella ja tehdä päätöksiä. Monitoimijaisia verkostoja ei ohjata käskyttämällä. Luovuudella on tilauksensa uudenlaisessa päätöksenteossa; vaihtoehtoisia näkökulmia ja virheitä ei saa pelätä, päätöksiä pitää pystyä tekemään. Vahvaa johtajuutta tarvitaan. Siitä on vajetta myös kunnissa ja kuntayhtymissä. Luovan alueen ohjailu- ja kehittämismahdollisuudet ovat haasteellisia. Luova alue ei ole kone, joka toimii rationaalisten syy-seuraussuhteiden logiikalla, vaan elävä organismi, joka kehittyy merkittävältä osin kontrollin, ennakoinnin ja mittaamisen ulottumattomissa olevien laadullisten prosessien kautta. Luovat alueet tarvitsevat uudistumiskykyä, uutta kehittämistä, uusia toimintamalleja ja johtamistapoja.

Janne Antikainen

Hyvä hallinto esillä puheenjohtajakaudella

High Level Meeting on Governance and the EU eli HLM-kokous tarjoaa komission vuonna 2001 julkaisemalle Hyvää eurooppalaista hallintoa koskevan valkoisen kirjan aihepiirille foorumin, joka tähän asti on puuttunut.

Hankintalainsäädännöstä selkeämpi

Turun HLM:n asialistalla on kolme kokonaisuutta: hankintalainsäädäntö (Suomen koordinoima verkosto), palveludirektiivi (Ruotsi) ja valtiontuet (Hollanti). Suomen priorisoimana teemana on EU:n hankintalainsäädäntö ja EY-tuomioistuimen ratkaisukäytäntö sekä siitä paikalliselle itsehallinnolle aiheutuvat ongelmat. Asiaa ei ole aiemmin pohdittu EU-laajuisesti.

Nykyinen tulkintakäytäntö johtaa erityisesti Suomessa, mutta muissakin jäsenmaissa, kuntien ja kuntayhtymien välisten yhteistyömuotojen ja sisällyksen rajoittamiseen. Tiukimmat tulkinat johtaisivat jopa siihen, että Suomeen olisi perustettava alueellisen itsehallinnon taso, joka hoitaisi laajaa väestöpohjaa ja voimavaroja vaativat tehtävät. Näin vältettäisiin ne kuntien ja kuntayhtymien väliset yhteistyösuhteet ja niihin liittyvät rahoitusta ja vastuuta koskevat sopimukset, jotka EY-tuomioistuimella on kärkeä tulkitsemaan julkisiksi hankinnoiksi. Välillisesti seuraus on subsidiariteettiperiaatteen vastainen; se rajoittaa jäsenmaita sisäisen hallinnon järjestämisessä.

Tarkoitus ei ole sinänsä asettaa kyseenalaiseksi hankintalainsäädännön mukaista kilpailuttamista; kilpailu on lähtökohta tavarahankinnoissa ja niissä palveluissa, joita kunta päättää

Vuosittain järjestettävä EU:n jäsenmaiden kunta- ja aluehallinnosta vastaavien ministeriöiden virkamieskokous kokoontuu tänä vuonna Turussa 2.–3. lokakuuta. Kokouksessa tarkastellaan unionin lainsäädännön toimeenpanon vaikutuksia alue- ja paikallishallinnon kannalta. Asia on Suomelle tärkeä, koska kuntien toimivalta on laaja ja kunnat vastaavat suoraan olennaisesta osasta EU-lainsäädännön toimeenpanoa.

ostaa yksityisiltä toimittajilta. Harvaan asutussa, pitkien etäisyyksien ja pienten kuntien maassa ei kuitenkaan ole olemassa tai luotavissa kattavia 'kunnallisten palvelujen' markkinoita. Se ei aina ole myöskään taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaista. Kansanvaltaisen toiminnan piiriin jää aina osa palvelujen tuotantoa, ei vain julkinen hallinto.

EY-tuomioistuimen ratkaisukäytännön johdosta kunnissa vallitsee tällä hetkellä huomattava oikeudellinen epävarmuus – uudet linjaukset ovat ennalta arvaamattomia.

Tulkintaepävarmuus merkitsee tukahduttavaa tekijää pyrkimyksille parantaa kuntien tuottavuutta yhteistyön lisäämisellä. Tilanteen korjaaminen edellyttäisi EU-tasolla täydentävää sääntelyä, joka parantaisi oikeusvarmuutta ja loisi kunnille edellytykset suunnitella pitkällä aikavälillä yhteistyönsä rakenteet, muodot ja sisällöt. Tällaisen sääntelyn tulisi sitoa EY-tuomioistuimen tulkintoja. Nykyinen käytäntö edellyttää liiaksi sopeutumista jälkikäteisiin oikeuden tulkintoihin.

Kolmikantajärjestelyt ratkaistaneen

Turun kokouksessa on tarkoitus saa-

vuttaa ratkaiseva kannanotto kohdenettujen kolmikantasopimusten (Target-based tripartite arrangements) jatkamisesta tai hylkäämisestä yhtenä uutena EU-lainsäädännön toteutuksen instrumenttina. Instrumentin tarkoituksena on lisätä maakuntien ja kuntien osallistumista EU-politiikkojen luomiseen ja täytäntöönpanoon. Komission, jäsenmaan ja maakunnan tai kunnan välisiä sopimuksia on ollut mahdollista solmia esimerkiksi ympäristöpolitiikan alalla, jossa lainsäädännöllä on merkittävä paikallinen vaikutus. Sopimuksia ei kuitenkaan ole syntynyt odotetusti ja jäsenmaiden kantoja järjestelyn tarpeellisuudesta ja tulevaisuudesta selvitetään Turun kokousta varten. Suomen kanta asiaan selvitetään maakunnan liittojen, suurimpien kaupunkien ja keskeisten ministeriöiden tapaamisissa.

HLM:n agendalla on myös Euroopan itsehallinnollisten alueiden ja kuntien rooli Lissabonin strategian toteutuksessa. Tätä selvittää Euroopan julkisen hallinnon tutkimuslaitos EIPA Suomen toimeksi annosta. Lisäksi yhtenä Suomelle keskeisenä aiheena on kuntien ja alueiden rajat ylittävä yhteistoiminta ja sen EU-tasoinen sääntely.

Arto Luhtala

Ensimmäinen Espon-tutkimusohjelma päätökseen

Espon-tutkimusohjelmassa on vuosina 2002–2006 tutkittu Euroopan alueiden yhteiskunnallista kehitystä. Ohjelman tutkimusprojektit ovat edenneet aikataulun mukaisesti. Tulevalla kaudella 2007–2013 Espon 2 -ohjelmalla jatkuvan tutkimusohjelman sisältöä täsmennetään Suomen puheenjohtajakaudella.

Espon-tutkimusohjelmassa on nykyisellä kaudella käynnistynyt 33 kansainvälistä hanketta, joissa on ollut mukana noin 200 tutkimuslaitosta eri Euroopan maista.

Ohjelmassa on valmistunut tähän mennessä 28 loppuraporttia ja loput valmistuvat vuoden 2006 aikana. Keskeisinä teemoina ovat olleet alueiden verkostoituminen (polycentrism), maaseutu-kaupunki-suhteet, EU:n laajeneminen, tietoyhteiskunta, väestönkehitys, EU-tukien vaikutukset alueilla, talouskehitys, globalisaatio sekä EU:n

tuleva kehitys. Erityisen mielenkiintoisia ovat Euroopan tulevaisuutta koskevat vaihtoehtoiset skenaarit, jotka julkaistaan syksyllä 2006.

Espon 2 -ohjelman jatkovalmistelut Suomen kaudella

Tulevan Espon 2 -tutkimusohjelman valmistelut ovat jo pitkällä. Suomen puheenjohtajakaudella täsmennetään ohjelman sisältöä ja painopisteitä sekä hallintoa ja organisaatiota. Tavoitteena on saada tutkimushankkeista konkreettisempia ja ajankohtaisempia kuin nyt päättyvällä jaksolla. Yhtenä mallina tähän ovat Euroopan osa-alueittaiset projektit, joissa mm. Itämeren alueen kehitystä voitaisiin tarkastella omalla kokonaisuutenaan. Tällöin myös Venäjän merkitystä ja kehitysnäkymiä on mahdollista ottaa riittävästi huomi-

oon. Nykyisistä Espon tutkimuksista tämä näkökulma puuttuu lähes kokonaan.

Toisena merkittävänä tavoitteena on tutkimuslaitosten muodostaman Espon Contact Point -verkoston (ECP) vahvistaminen. Verkoston avulla pyritään tehostamaan tutkimusten alueellista merkitystä osallistamalla hankkeiden valmisteluun ja jakamalla tietoa valmistuneista hankkeista.

Kolmas Espon Suomessa -projektin raportti syksyllä

Espon Suomessa -projekti julkaisee syksyllä kolmannen raporttinsa, jossa suomalaiset tutkijat analysoivat tärkeimpien Espon-tutkimusten sisältöä ja merkitystä Suomen näkökulmasta. Pohjoisen Periferian -ohjelman osana on käynnistynyt kansainvälinen yhteishanke Spatial North, jonka eräs tavoite on arvioida Espon-tulosten käyttökelpoisuutta aluesuunnittelussa harvaanasutuilla alueilla. Hankkeessa ovat mukana mm. maakunnalliset liitot Itä-Suomesta, Nordregio ja Joensuun yliopiston Karjalan tutkimuslaitos.

Ilkka Mella

EUROPEAN SPATIAL PLANNING
OBSERVATION NETWORK

ESPON-SEMINAARI MARRASKUUSSA

EU:n puheenjohtajamaana Suomi saa kunnian järjestää Espon-ohjelman päätösseminaarin, jossa arvioidaan koko ohjelman tuloksia. Lisäksi esille nousee ohjelman toteuttaminen seuraavalla ohjelmakaudella. Seminaari pidetään 14.–15.11.2006 Espoon Dipolissa ja sinne odotetaan saapuvan yli 200 eurooppalaista tutkijaa ja virkamiestä.

Kaupunkien kokemustenvaihto tarpeellista

Urbact-ohjelma edistää kokemustenvaihtoa Urban I ja II -ohjelmien sekä Urban Pilot -projektien välillä. Ohjelmaa on toteutettu kaudella 2000–2006 kaikissa EU-maissa yhteensä 216 kaupungissa. Keskeisenä toimintatapana ovat olleet useiden kaupunkien muodostamat temaatitiset verkostot, joita on toiminnassa 20 erilaista. Verkostojen aiheina on mm. kaupunkilaisten osallisuus, kaupunki-uudistukset, tietoyhteiskunta, nuorten asema kaupungeissa sekä työllisyys. Suomen kaupungeista Helsinki on osallistunut neljään teemaverkostoon; kulttuurin, nuorison, turvallisuuden ja tietoyhteiskunnan verkostoihin ja Vantaa sosiaalista eheyttä käsittelevään teemaverkostoon.

Kaupunkipolitiikan kokemustenvaihto ei ole helppoa eikä uusia ideoita tai käytäntöjä voi omaksua kädenkäänteessä. Urbact-ohjelma on silti osoittautunut kaupungeille tärkeäksi aloitteeksi, jolla kaupunkipolitiikan kokemuksia on voitu tehokkaasti välittää muille. Verkostojen tukena toimineiden temaatitisten asiantuntijoiden panos on ollut tärkeä työn tuloksellisuuden kannalta. Samalla ohjelman painopiste on vähitellen siirtynyt Urban-ohjelmiin osallistuneiden kaupunkien käytäntö-

jen vaihdosta yleisempään kaupunkipolitiikan kokemustenvaihtoon.

Tuleva Urbact II keskustelussa

Uutta Urbact II -ohjelmaa vuosille 2007–2013 on pohdittu seurantakomiteassa tämän vuoden maaliskuusta. Suomen isännöimässä kokouksessa 16.6. käsitellyn ohjelmaesityksen mukaan tavoitteena on edelleen jakaa laajasti kaupunkien kokemuksia ja hyviä käytäntöjä. Temaatitiset kaupunkiverkostot kokouksineen ja seminaareineen säilyy toimintatapana. Nykyiseen kauden verrattuna tulevan ohjelman uusina piirteinä on laajempi näkökulma. Lissabonin strategian tavoitteet otetaan huomioon, samoin kaupunkikehityksen integroiminen rakennerahasto-ohjelmiin sekä kaupunkien lisääntyneeseen osallisuuteen. Rahoitus kohdennettaisiin ensisijaisesti kokemusten vaihtoon, mutta myös ohjelman tulosten levittämiseen varattaisiin varoja.

Kaupunkien lisäksi muut alueelliset toimijat halutaan saada jatkossa tiiviimmin mukaan. Koska kaupunkia tulee lisää, on rajattava kuinka monen verkkoon yksi kaupunki voi osallistua. Tavoitteena on, että jokaisesta jäsenmaasta voisi osallistua noin kymmenkunta kaupunkia, mikä tarkoittaa, että Suomesta Urbactiin osallistuvien kaupunkien määrä voi nousta nykyisestä kahdesta huomattavasti.

EU-rahoituksen tukiasteesta yhteinen näkemys

Sihteeristö lähtee esityksessään siitä, että tuleva Urbact saisi vuosittain vähintään saman EU-tuen kuin tälläkin kaudella. EAKR-rahoitus olisi kaudella yhteensä noin 44 miljoonaa euroa. Rahoituslaskelmat ovat vielä alustavia ja EU-rahoituksen määrä avoinna. Koska Urbact rahoitetaan jatkossa Euroopan alueiden välisen yhteistyön tavoitteesta samalta budjettilinjalta Esponin ja Interactin kanssa, kohdistuu rahoituskehukseen kuitenkin paineita. Seurantakomitea päätti kaupunkiverkkojen EAKR:n tukiasteeksi korkeintaan 70 prosenttia, mahdollisen 85 prosentin sijaan. Alempi tukiaste mahdollistaisi suuremman ohjelman ja useampia kaupunkiverkkoja. Esimerkiksi tutkimushankkeissa tukiaste voi olla korkeampi.

Sihteeristö valmistelema uusi esitys tulee kirjallisesti kommentoivaksi vielä heinäkuun aikana. Tulevasta ohjelmasta päätettäneen seuraavassa seurantakomitean kokouksessa 17.11. Pariisissa.

Mika Honkanen

EUKN:n ja Urbactin tuettava toisiaan

Kaupunkien kokemustenvaihtoverkko EUKN (European Urban Knowledge Network) on Rotterdamin ministerikokouksessa marraskuussa 2004 käynnistetty 15

EU:n jäsenmaan pilotti vuosiksi 2005–06. Avoimeen nettietopankkiin on tavoitteena koota vuoden 2006 loppuun mennessä 5 000 hyvää kaupunkihanketta kaikkien kaupun-

Uusien EAKR-ohjelmien ensimmäiset versiot valmistumassa

Ohjelmien valmistelu jatkuu kesän kuluessa. Seuraavaksi ohjelmia koordinoidaan tulevan ESR-ohjelman alueosioiden sekä maaseuturahaston ja kalatalousrahaston tulevien ohjelmien kanssa. Aikataulut ovat kireät, mikä ei ainakaan helppota muutenkin haasteellista valmistelun koordinoitua ohjelmavalmistelijoiden välillä.

Avoimia kysymyksiä ratkotaan

EAKR-ohjelmien laadinnassa on myös avoimia kysymyksiä, joihin sisäasiainministeriö yhdessä maakunnan liittojen ja ministeriöiden kanssa hakee käytännön ratkaisuja. Näitä ovat mm. Itä-Suomen ohjelman voimakkaasti laskeva rahoitusprofiili, Itä- ja Pohjois-Suomen erityisrahoituksen huomioiminen sekä eri tukitasot ja rahoituksen painotukset Pohjois-Suomen, Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen ohjelmissa. Kysymykset edellyttävät ratkaisuja, jotka varmistavat ohjelmien joustavan ja mahdollisimman vähän hallinnollista lisätyötä vaativan toteuttamisen.

Ohjelmaesitysten loppukesän viimeistelyn haasteet ovat Lissabonin stra-

Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitteen EAKR-toimenpideohjelmien valmistelu kaudelle 2007–2013 on edennyt tiiviissä tahdissa. Neljän suuralueittaisen ohjelman laadintatyö on vaiheessa, jossa ohjelmien toimintaympäristöjen analyysit, SWOT-analyysit, strategian määrittelyt ja toimintalinjojen kuvaukset on koottu ensimmäisiin luonnoksiin. Ohjelmien sisältö alkaa siis jo varsin hyvin hahmottua.

tegian mukaisen kasvun, työllisyyden ja kilpailukykyyn tavoitteiden fokusointuminen ohjelmissa. Tähän liittyen ohjelmien tavoitteiden asettaminen sekä tavoitteiden toteutumista kuvaavien seurantaindikaattoreiden määrittely tulee olemaan viimeistelyvaiheessa erityiskysymyksenä. Tässä työssä on tarpeen tiivis yhteistyö ohjelman laatijoiden, ohjelmien ennakoarvioitsijan sekä ministeriöiden kesken.

Ohjelmaesitykset loppukesästä

Ohjelmien laadintatyön suuralueittaisesta koordinoinnista vastaavat Kainuun liitto (Itä-Suomen ohjelma), Pirkanmaan liitto (Länsi-Suomen ohjelma), Pohjois-Pohjanmaan liitto (Poh-

jois-Suomen ohjelma) ja Päijät-Hämeen liitto (Etelä-Suomen ohjelma). Tavoiteaikataulun mukaisesti suuralueittaiset ohjelmaesitykset toimitetaan sisäasiainministeriöön elokuun 2006 loppuun mennessä. Tämän jälkeen ohjelmaesitykset viimeistellään sisäasiainministeriön johtamassa strategiatyöryhmässä tiiviissä yhteistyössä maakuntien ohjelmavalmistelijoiden kanssa. Tavoitteena on hyväksyä ohjelmat valtioneuvostossa loka-marraskuussa, jonka jälkeen ne toimitetaan Euroopan komissioon.

Pasi Rantahalvari

*Seuraa prosessia ja etsi lisätietoja:
www.intermin.fi/suomi/euohjelmatyo*

kien kehittämisestä kiinnostuneiden käyttöön. EUKN:n sivuilla on tilastoitu kävijöitä 55 eri maasta.

Hankkeen jatkosta ei ole tehty päätöksiä, mutta toiminnalle näyttää olevan tarvetta. Tuleva rahoitus on vaikeasti ratkaistava ongelma. Koska EUKN on jäsenvaltioiden välistä toimintaa, niin komissio ei voi rahoittaa sitä suoraan, vaan rahoitus on kanavoitava esimerkiksi Urbactin kautta. EUKN voisi jatkossa sihteeristön esityksen mukaan toimia Urbactille verkkopalveluiden ja tiedonjakami-

sen alihankkijana. Tavoite on hakea synergiaa EUKN:n ja Urbactin välille ja välttää päällekkäisyyttä.

Urbactin seurantakomitean palautteen perusteella uudistettu esitys jatkoksi tuodaan ohjausryhmän kirjalliseen menettelyyn.

Mika Honkanen

Lisätietoja: www.urbact.org ja www.eukn.fi

Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien valmistelu käynnistynyt

Ohjelmointityö toteutetaan yhteistyössä eri maiden viranomaisien kesken. Rajat ylittävän yhteistyön ohjelmien valmistelusta vastaavat aluehallintoviranomaiset. Valtioiden välisten ohjelmien ja alueiden välisten kokemustenvaihto-ohjelmien valmistelusta vastaavat puolestaan pääosin keskushallinnon viranomaiset.

Uusia alueita rajat ylittäviin ohjelmiin

Suomen sisärajoilla on tulevaisuudessa käynnissä kolme rajat ylittävän yhteistyön ohjelmaa. Sisäasiainministeriö on yhdessä naapurimaiden vastaavien ministeriöiden kanssa valmistellut aluehallintoviranomaisille osoitetut toimeksiannot näiden ohjelmien laatimisesta.

Suomen, Ruotsin ja Norjan välinen Pohjoisen-ohjelma kattaa Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Keski-Pohjanmaan, joka päätettiin sisällyttää ohjelma-alueeseen maakunnan liiton erityisestä pyynnöstä. Ohjelman hallintoviranomaiseksi on nimetty Norrbottenin lääninhallitus. Laajentunut Sápmi-alaohjelma jatkaa saamelaisyhteistyön kehittämistä.

Keski-Pohjanmaa kuuluu ohjelma-alueeseen myös tulevassa Merenkurkun eli Botnia-Atlantica-ohjelmassa yhdessä Pohjanmaan ja Satakunnan kanssa. Satakunta pääsi mukaan ohjelmaan varsinaisena alueena, kun komissio 21.6. esitteli uuden ehdotuksen rajat ylittävän yhteistyön tukikelpoisista alueista. Tämä mahdollistaa maakunnan täysimääräisen osallistumisen ra-

Tulevan kauden alueellisen yhteistyön ohjelmien valmistelu on käynnistynyt. Tavoitteena on, että Suomi voisi jättää ehdotukset uusiksi ohjelmiksi komissiolle tämän vuoden lopussa ja uudet ohjelmat käynnistyisivät vuoden 2007 aikana.

jat ylittävään yhteistyöhön tulevalle kaudella. Botnia-Atlantica hallintoviranomaisena jatkaa Västerbottenin lääninhallitus ja ohjelma toimii Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

Suomen, Ruotsin, Viron ja Latvian välinen Keskinen Itämeren -ohjelma kattaa koko Eteläisen Suomen sekä Ahvenanmaan. Se koostuu kolmesta aliohjelmasta: temaattinen Keskinen Itämeri, Etelä-Suomi-Viro ja Saaristo. Hallintoviranomaiseksi on nimetty Varsinais-Suomen liitto.

Valtioiden välisen yhteistyön ohjelmat

Tulevien Itämeren ja Pohjoisen Periferian -ohjelmien valmistelussa on päästy jo varsin pitkälle.

Itämeren-ohjelman yhteinen ohjelmointikomitea kokoontui keskustelemaan lopullisesta ohjelmaluonnoksesta 26.6. Bodössä Norjassa. Investitionsbank Schleswig-Holstein jatkaa edelleen ohjelman hallintoviranomaisena ja näyttää todennäköiseltä, että sihteeristön toimipaikat ovat jatkossakin Rostock ja Riika. Ohjelman sisältö painottuu tulevalle kaudella aluesuunnittelun sijasta pikemminkin alueen kilpailukykyä ja kestävä kehityksen edistämiseen.

Myös Pohjoisen Periferian -ohjelmaa ollaan suuntaamassa edistämään

kilpailukykyä ja saavutettavuutta sekä kulttuuri- ja luonnonresurssien käytön kehittämistä. Ohjelman hallintoviranomaisena jatkaa Västerbottenin lääninhallitus. Sihteeristön sijoittumiselle on vaihtoehtoja Kööpenhaminassa ja Malmössa.

Alueiden välistä yhteistyötä keskitetään

Kokemusten vaihtoon keskittyvien alueiden välisen yhteistyön ja verkosto-ohjelmien valmistelu on käynnistynyt kevään aikana. Komissio on esittänyt erityisesti alueiden välisen yhteistyön ohjelman keskittämistä innovaatioihin ja ympäristöön liittyviin kysymyksiin sekä kytkemistä tiukemmin kansallisiin tavoiteohjelmiin. Myös ohjelman hallintoa keskitetään ja nykyisestä neljän vyöhykkeen jaosta luovutaan. Komission suunnitelmissa on myös Espoon, Urbact ja Interact -ohjelmien tiiviimpi kytkeminen Lissabonin tavoitteisiin ja kansallisiin tavoiteohjelmiin.

Toni Tiala

Prioriteringarna under Finlands EU-ordförandeskap

Finland är ordförande för Europeiska unionens råd från den 1 juli 2006 till den 31 december 2006. För ordförandeperioden har fyra prioriteringar slagits fast för regional- och strukturpolitiken och utvecklingen av förvaltningen. Finlands viktigaste mål när det gäller regional- och strukturpolitiken är att slutföra reformen av sammanhållningspolitiken. Andra prioriteringar under ordförandeperioden är samarbetet vid EU:s yttre gränser, stimulerande av stadsregionernas konkurrenskraft och utvecklandet av en europeisk kodex för god förvaltningssed.

Reformen av sammanhållningspolitiken slutförs under Finlands ledning

Inom regional- och strukturpolitiken präglas Finlands ordförandeskap av bytet av EU:s strukturfondsperiod. Finlands viktigaste uppgift är att se till att förordningarna om programmen för strukturfonderna slutförs i tid så att medlemsländerna kan leverera sina program till kommissionen för godkännande och påbörja genomförandet av programmen år 2007. Det slutliga godkännandet av förordningarna sker i början av Finlands ordförandeskap. Under ordförandeskapet bereds de strategiska riktlinjerna för unionens sammanhållningspolitik som hoppeligen kan godkännas under hösten. Finland ordnar ett informellt ministermöte i Bryssel den 21 november.

Antti Valle

Strukturfondernas stödbelopp enligt medlemsländer 2007–2013

Kohesionspolitikens finansiering är under den kommande programperioden 308,041 miljarder euro som motsvarar 0,37 procent av Europeiska unionens medlemsländers bruttonationalinkomst. Till de nya medlemsländerna riktas 51,3 procent av finansieringen. Den största mottagaren av EU:s strukturfondsmedel är Polen. Finlands strukturfondsfinansiering är 1 530 miljoner euro under den kommande perioden.

Anu Nousiainen

Innovationsförmåga målet inom stadspolitiken under ordförandeskapet

Inom stadspolitiken är ordförandeskapets centrala teman konkurrenskraftiga stadsregioner och förstärkningen av

innovationsförmåga. Finlands prioriteringar är baserade på teman som tidigare ordförandeskapsländer hållit framme och speciellt på de sk. Rotterdam slutsatserna som godkändes under Nederländernas period. Som ordförandeland betonar Finland en stadspolitik som bygger på ett stadsnät med många kärnor, där stadsregioner av olika storlek betraktas som jämställda när det gäller att trygga och sätta fart på utvecklingen. Under ordförandeperioden ordnas ett stadspolitiskt möte på tjänstemannanivå den 24–25 oktober i Villmanstrand.

Olli Voutilainen

God förvaltning tas upp under EU-ordförandeskapet

Tjänstemannamötet (High Level Meeting on Governance and the EU, HLM) som arrangeras årligen mellan ministerier som är ansvariga för kommun- och regionalförvaltning sammanträder i Åbo den 2–3 oktober i år. Vid HLM-mötet behandlas de konsekvenser som genomförandet av unionens lagstiftning har från lokal- och regionalförvaltningens synpunkt. För Finland, där kommunernas befogenheter är omfattande och kommunerna är ansvariga för en stor del av EU lagstiftningens genomförande, har det en speciell betydelse att man deltar i HLM processen. Temat som Finland prioriterar är EU:s upphandlingslagstiftning och EG-domstolens avgörandep Praxis samt de problem som detta orsakar den lokala självstyrelsen.

Arto Luhtala

Det första Espon-forskningsprogrammet slutförs under ordförandeskapet

Inom Espon-forskningsprogrammet har man under åren 2002–2006 undersökt samhällsutvecklingen av Europeiska regioner. Ungefär 200 forskningsanstalter från olika europeiska länder har deltagit i programmets 33 internationella projekt. Under Finlands ordförandeskap preciseras innehållet av forskningsprogrammet som skall fortsätta som Espon 2-programmet under den kommande perioden 2007–2013. Avsikten är att forskningsprojekten blir mera konkreta och aktuella än under den period som nu slutar.

Ilkka Mella

EU-puheenjohtajakausi verkossa

Suomen EU-puheenjohtajakauden etenemistä, tiedotteita ja tapahtumia on mahdollista seurata internetissä. Suomen virallinen puheenjohtajakauden sivusto löytyy osoitteesta www.eu2006.fi englanniksi ja ranskaksi. Suomen- ja ruotsinkielellä tietoa löytyy osoitteesta www.eurooppa-tiedotus.fi/eu2006

Alue- ja rakennepoliitikan puheenjohtajakauden painopisteistä löytyy lisätietoja sisäasiainministeriön www-sivuilta osoitteesta www.intermin.fi/suomi/eupuheenjohtajuus. Syksyn mittaan sivuille päivitetään tarkempaa taustatietoa painopisteistä ja kokouksista.

Kaupunkifoorum Lappeenrannassa 24.-25.10.2006

Sisäasiainministeriö järjestää yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin kanssa kansallisen kaupunkifoorumin Lappeenranta-salissa 24.-25. lokakuuta 2006.

Kaupunkifoorumin keskeisenä teemana on kaupunkiseutujen kilpailukyky. Tutkimuksen, yrityselämän ja julkisen sektorin väliseen yhteistyöhön kaupunkien kehittämisessä paneudutaan professori **Henry Etzkowitzin** johdolla. Alue- ja kuntaministeri **Hannes Manninen** ja kaupunkiyksikön päällikkö **Marco Orani** DG Regiosta tarkastelevat kaupunkipoliitikkalle asetettuja kansallisia ja EU-tason tavoitteita. Luovuutta ja innovatiivisuutta kaupunkiseutujen kehittämisessä pohtii mm. professori **Yrjö Neuvo**.

Aluekeskus- ja osaamiskeskusohjelmat ovat uuden kauden kynnyksellä - mitä on aikaan saatu ja miten uudella kaudella jatketaan, se on toisen foorumpäivän aiheena.

Lisätietoja kaupunkifoorumin ohjelmasta ja ilmoittautumisesta elokuussa osoitteessa www.intermin.fi/suomi/aluekehitys

Alue-Integraattori tietoa aluekehityksestä

Julkaisu on maksuton

Julkaisija: Sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosasto

Osoite: PL 26, 00023 Valtioneuvosto, faksi (09) 160 44650, etunimi.sukunimi@intermin.fi

Vastaava toimittaja: Tarja Pyöriä, puh. (09) 160 43472, **Toimittaja:** Caroline Haga, puh. (09) 160 44501

Svensk resumé: Anneli Neittamo, **Taitto:** Tuula Kostia

Tilaukset ja osoitteen muutokset: alueintegraattori@intermin.fi tai Raili Markoff, puh. (09) 160 44532

Paino: Kirjapaino Kari Ky

Internet: <http://www.intermin.fi/suomi/integraattori>

ISSN 1237-2226